

Werkvorm: De rechtbank: Wie is wie?

Korte toelichting

Leerlingen gaan in deze werkvorm kennis maken met de rechtbank. Zij leren wie de belangrijkste aanwezigen zijn bij een rechtszaak en wat hun rol is in het proces. De leerlingen gaan met behulp van een video bekijken hoe een rechtszaak verloopt en kunnen in een klassengesprek een mening vormen over het vonnis. Tot slot bouwen de leerlingen de rechtszaal na in de klas.

Leerdoelen

- Leerlingen kunnen de vier belangrijkste personen in een rechtszaak noemen en weten hun belangrijkste taak
- Leerlingen kunnen oordelen of zij het vonnis van een rechter eerlijk vinden of niet
- Leerlingen weten de indeling van de rechtszaal

Duur

25 à 35 minuten

Benodigheden

- PowerPoint Rechtbank, inclusief [video 'Kattenkwaad of vandalisme'](#), van het kanaal van 'de Rechtspraak'.
- Bordjes met vier verschillende rollen: rechter, aanklager, verdachte en advocaat. Indien gewenst kun je ook het bordje 'griffier' uitprinten.

Stappenplan

Stap 1

Controleer voor aanvang van de werkvorm over welke voorkennis de leerlingen al beschikken. Vraag bijvoorbeeld welke personen zij denken dat er bij een rechtszaak aanwezig zijn. Je kunt de openingsdia van de PowerPoint hiervoor al open hebben staan. Probeer deze voorkennis indien mogelijk te verwerken in de werkvorm.

Stap 2

Vertel dat de leerlingen vandaag een nagespeelde rechtszaak gaan bekijken. Om deze film goed te begrijpen leg je eerst uit wat de belangrijkste personen zijn die in de video voorkomen.

Stap 3

Loop aan de hand van de dia's 3 t/m 6 de belangrijkste personen in de rechtszaak af. Probeer hier niet al te lang bij stil te staan; belangrijk is dat de leerlingen al een beeld hebben van welke vier personen er zijn en hoe die zich tot elkaar verhouden. Later in het filmpje zullen deze personen/rollen voor hen meer tot leven komen.

Stap 4

Bespreek de kijkopdracht met de leerlingen: Zij gaan kijken naar een nagespeelde rechtszaak waarbij een jongeman verdacht wordt van het stelen van een fiets en het aanvallen van het slachtoffer. Vertel de leerlingen dat er af en toe moeilijke woorden worden gebruikt in de video en dat het niet erg is als ze niet alle woorden begrijpen.

Pauzeer eventueel af en toe de video na een moeilijk woord als je dit woord direct aan de leerlingen uit wilt leggen:

- Ten laste gelegd: beschuldigd worden van
- Verweten: beschuldigd worden van
- Aangeefster: de persoon die aangifte heeft gedaan bij de politie. Dit is dus niet dezelfde persoon als de aanklager
- Requisitoir: Het oordeel van de aanklager, dus welke straf de verdachte zou moeten krijgen volgens de aanklager

- Noodweer: Dat de verdachte zichzelf heeft moeten verdedigen uit noodzaak
- Werkstraf: Verplicht werk dat je moet doen als straf voor een overtreding. Je krijgt hier geen geld voor.
- Cliënt: De verdachte. De 'klant' van de advocaat

Stap 5

Pauzeer in ieder geval de video wanneer de vraag 'Wie zou jij in het gelijk stellen?' in beeld komt. Neem kort de tijd om te controleren of iedereen snapt waar de rechtszaak over gaat, en ga vervolgens door naar de vraag. Die kun je het beste omvormen tot 'Wie denkt dat deze verdachte schuldig is?'. Vraag ook vooral waarom ze dat vinden: wat is er verteld in de video waardoor ze vinden dat de verdachte schuldig is of niet? Laat de leerlingen dit eerst in tweetallen bespreken. Geef daarna leerlingen beurten om de vraag klassikaal te beantwoorden.

Stap 6

Hervat de video en kijk hem af. Bespreek nog kort na of leerlingen het eens zijn met het oordeel van de rechter. Je kunt hierbij vragen of zij het bijvoorbeeld eerlijk vinden dat de rechter ook kijkt naar feiten die niet direct te maken hebben met de zaak (bijvoorbeeld: de eerdere aanraking met justitie, het feit dat de jongen student is, etc.).

Stap 7

Leerlingen gaan onder begeleiding de rechtszaal nabouwen in de klas. Leg uit dat de zitplekken van de vier belangrijkste personen moeten worden nagebouwd en dat het juiste naambordje op de juiste plek moet komen te staan. Je kunt verwijzen naar de video als geheugensteuntje. Enkele voorbeelden die je kunt gebruiken zijn:

- Welke kant kijkt de rechter uit als hij met de verdachte praat? (Naar voren)
- Welke kant kijkt de rechter uit als hij iets zegt tegen de aanklager? (Rechts van hem, links vanuit de verdachte gezien)
- Wie kijkt de verdachte eerst aan als hij het laatste woord krijgt? (de advocaat, die dus achter hem zit)

Geef leerlingen ongeveer vijf minuten om dit te doen.

NB: In de video zit naast de rechter een griffier. Deze rol hebben we in de werkvorm verder buiten

beschouwing gelaten. Als hier vragen over gesteld worden of als de klas meer verdieping aankan, kun je ook deze rol uitleggen: de griffier maakt het verslag van de zitting. Je kunt ook het bordje van de griffier uitprinten en deze zelf al plaatsen. De leerlingen mogen dan de bordjes plaatsen van de overige 4 rollen.

Stap 8

Toon de slide met het antwoord erop aan de klas en loop na of leerlingen alle naambordjes juist hebben geplaatst. Je kunt deze slide ook meteen gebruiken om te controleren of leerlingen de leerdoelen hebben behaald door nog enkele controlevragen te stellen. Bijvoorbeeld:

- Wat is de rol van de advocaat?
- Wat is de rol van de aanklager?
- Wat is de rol van een rechter?

Geef de leerlingen tot slot gelegenheid tot het stellen van andere vragen over de rechtspraak.